

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

**DĖL NACIONALINĖS NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS
PREVENCIJOS 2010–2016 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2010 m. lapkričio 4 d. Nr. XI-1078
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo (Žin., 1997, Nr. 2-16; 2004, Nr. 39-1270) 5 straipsnio 2 dalimi, n u t a r i a :

1 straipsnis.

Patvirtinti Nacionalinę narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010–2016 metų programą (pridedama).

2 straipsnis.

Rekomenduoti savivaldybių institucijoms, vadovaujantis Nacionaline narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010–2016 metų programa, rengti ir įgyvendinti narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programas.

SEIMO PIRMININKĖ

IRENA DEGUTIENĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Seimo
2010 m. lapkričio 4 d.
nutarimu Nr. XI-1078

NACIONALINĖ NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS 2010–2016 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinėje narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010–2016 metų programoje (toliau – Programa) išdėstyti valstybės politikos tikslai, prioritetai ir uždaviniai, susiję su narkotikų kontrole ir narkomanijos prevencija.

2. Siekiant įgyvendinti narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos priemones, kompleksiskai šalinti šio neigiamo reiškinio priežastis, būtina stiprinti teisėsaugos, sveikatos priežiūros, švietimo, socialinės apsaugos, kontrolės ir kitų valstybės institucijų sistemas, skatinti glaudesnę jų tarpusavio bendradarbiavimą ir bendradarbiavimą su visuomene, nevyriausybinėmis organizacijomis, ugdyti visuomenės nepakantumą neteisėtam narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimui ir vartojimui.

3. Programa pagrįsta šiais strateginiais dokumentais:

3.1. 1961 m. Bendraja narkotinių medžiagų konvencija (Žin., 2001, Nr. 51-1768);

3.2. 1971 m. Psichotropinių medžiagų konvencija (Žin., 2001, Nr. 50-1743);

3.3. 1988 m. Jungtinių Tautų Organizacijos konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta (Žin., 1998, Nr. 38-1004);

3.4. 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (Žin., 1995, Nr. 60-1501);

3.5. Neįgaliųjų teisių konvencija ir jos Fakultatyviu protokolu (Žin., 2010, Nr. 71-3561);

3.6. Europos Sąjungos kovos su narkotikais strategija (2005–2012 m.);

3.7. Lietuvos Respublikos Seimo 2009 m. spalio 22 d. rezoliucija „Dėl narkotikų kontrolės politikos tęstinumo“ (Žin., 2009, Nr. 128-5534).

4. Programa parengta atsižvelgiant į tai, kad sėkminga tik tokia narkotikų kontrolės politika, kurios kryptys yra: vaikų, jaunimo ir visuomenės švietimas, pasiūlos ir paklausos mažinimas, informacijos rinkimas ir analizė, mokslinių tyrimų plėtra, bendradarbiavimas ir koordinavimas. Programa pagrįsta nuolatiniu narkotikų kontrolės politikos stiprinimu, teisinės bazės tobulinimu, stebėsena ir vertinimu, koordinuotu tarpinstitucinių programų įgyvendinimu, efektyviu lėšų naudojimu, griežta atskaitomybe ir kontrole.

5. Programai įgyvendinti būtinas politinis dėmesys ir tikslinis, šių dienų poreikius atitinkantis valstybės finansavimas.

6. Programoje vartojamos sąvokos:

6.1. **atrankinė prevencija** – asmenims, kurie dar neturi neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo patirties, bet dėl neigiamo socialinės aplinkos poveikio padidėja tikimybė, kad jie gali pradėti neteisėtai vartoti narkotines ir psichotropines medžiagas, taikomos prevencijos priemonės, siekiant mažinti rizikos ir didinti apsaugos veiksnių įtaką bei ugdyti sveikos gyvensenos įgūdžius;

6.2. **bendroji prevencija** – visuomenei, ypač vaikams ir jaunimui, taikomos prevencijos priemonės, apimančios visuomenės įgūdžių formavimą ir žinių apie neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo žalą ir padarinius plėtimą, sveikatingumo ugdymą, neigiamų nuostatų apie šių medžiagų neteisėtą vartojimą formavimą ir sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymą, siekiant užkirsti kelią neteisėtam narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimui;

6.3. **paklausos mažinimas** – kompleksinės ir integruotos narkomanijos prevencijos, ankstyvosios intervencijos, sveikatos priežiūros, reabilitacijos ir reintegracijos priemonės, skatinančios visuomenę nevartoti narkotinių ir psichotropinių medžiagų, mažinančios narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir su tuo susijusius padarinius;

6.4. **pasiūlos mažinimas** – kompleksinės priemonės, kuriomis siekiama užkardyti neteisėtą disponavimą narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis bei jų pirmtakais (prekursoriais) ir sumažinti neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartą;

6.5. **prevencija** – visuomenės, ypač vaikų ir jaunimo, švietimas aiškinant jai narkotinių ir psichotropinių medžiagų žalą asmenybei, šeimai ir visuomenei, neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) platinimo ir vartojimo mažinimo priemonės, derinamos su alkoholio ir tabako vartojimo prevencijos priemonėmis, administracinių gebėjimų stiprinimas taikant prevencijos priemones;

6.6. **tikslinė prevencija** – prevencijos priemonės, taikomos socialinės rizikos šeimoms, socialinės rizikos suaugusiems asmenims, socialinės rizikos vaikams, asmenims, laisvės atėmimo vietose neteisėtai vartojantiems narkotines ir psichotropines medžiagas, bet dar neturintiems priklausomybės požymių, siekiant anksti nustatyti tokius asmenis ir motyvuoti juos nevartoti narkotinių ir psichotropinių medžiagų, teikti jiems reikiamą švietimo, socialinę ir psichologinę pagalbą, vykdyti ankstyvąją intervenciją;

6.7. kitos Programoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatyme (Žin., 1998, Nr. 8-161), Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatyme (Žin., 1999, Nr. 55-1764; 2008, Nr. 65-2455), Lietuvos Respublikos narkologinės priežiūros įstatyme (Žin., 1997, Nr. 30-711), Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme (Žin., 2006, Nr. 17-589).

II. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

7. Neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta ir vartojimas yra visuotinis reiškinys, jų mastai įvairiose šalyse skiriasi. Nuo 2006 m. didėjusi opiumo gamyba Afganistane 2008 m. sumažėjo, tačiau Europos Sąjungos rinkoje vis dar dominuoja Afganistane pagamintas heroinas, populiarėja kanapių vartojimas tarp paauglių, rinkoje nuolat atsiranda naujų psichoaktyviųjų medžiagų. Pasaulinė sintetinių narkotikų gamyba orientuota į Europos Sąjungos rinką. Europoje stebima tendencija, kad vietoj kokaino vis dažniau vartojamas amfetaminas ir ekstazis. Jungtinių Tautų Narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo biuro duomenimis, 2007–2008 m. narkotines ir psichotropines medžiagas bent kartą per paskutinius 12 mėnesių vartojo 4,9 proc., o bent kartą per paskutinį mėnesį – 2,7 proc. pasaulio gyventojų. Narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimas Europos Sąjungoje didėja.

8. 2009 m., palyginti su 2008 m., Lietuvoje užregistruota 19,2 proc. daugiau nusikalstamų veikų, susijusių su disponavimu narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis, jų I kategorijos pirmtakais (prekursoriais) ir šių medžiagų kontrabanda. Šios rūšies nusikalstamos veikos sudaro apie 2,63 proc. visų šalyje užregistruotų nusikalstamų veikų (2008 m. – 2,3 proc., 2007 m. – 2,3 proc., 2006 m. – 2 proc., 2005 m. – 2 proc.).

9. 2009 m. Lietuvoje padaugėjo nepilnamečių, padariusių nusikalstamas veikas, susijusias su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta (2009 m. – 90, 2008 m. – 69, 2007 m. – 46, 2006 m. – 47, 2005 m. – 46, 2004 m. – 49 nepilnamečiai asmenys). Šalyje tarp platinamų medžiagų vyrauja kanapės, metamfetaminas ir heroinas.

10. Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos duomenimis, Lietuvos Respublikos piliečiai aktyviai dalyvauja tarptautinėje neteisėtoje narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartoje kaip narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrabandos organizatoriai ir šių medžiagų gabentojai.

11. Lietuvoje ir visoje Europoje stebimas naujų medžiagų, pasižyminčių narkotiniu ir psichotropiniu poveikiu, pateikimas rinkai, ypač per internetinę prekybą. Nuo 2006 m. į Narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašus, patvirtintus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 5 (Žin., 2000, Nr. 4-113), buvo įtrauktos 35 medžiagos, dviejų medžiagų kontrolės režimas sustiprintas.

12. Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos duomenimis, pastaraisiais metais Lietuvoje nebuvo nustatyta pinigų, gautų iš neteisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos, plovimo atvejų.

13. Lietuvoje, kaip ir kitose valstybėse, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimas laisvės atėmimo vietose yra gerokai didesnis negu apskritai šalyje. 2008 m. laisvės atėmimo

vietose narkotines ar psichotropines medžiagas neteisėtai vartojo 20,1 proc. (2009 m. – 19 proc.) nuteistųjų, iš jų apie 79,5 proc. neteisėtai vartojo švirkščiamąsias narkotines ir psichotropines medžiagas. Nuo žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV) infekcijos atvejų registravimo Lietuvoje pradžios laisvės atėmimo vietose bausmę atliko ar teismo laukė daugiau kaip 60 proc. visų ŽIV infekcija užsikrėtusių ir registruotų asmenų Lietuvoje. 2009 m. Lietuvoje 126 nuteistiesiems buvo skirtas teismo įpareigojimas gydytis nuo alkoholizmo, narkomanijos, toksikomanijos ar venerinės ligos, kai nuteistasis sutinka, o 2008 m. toks įpareigojimas buvo skirtas 87 nuteistiesiems.

14. 2008 m. atlikto 15–64 metų Lietuvos gyventojų tyrimo duomenimis, labiausiai šalyje paplitęs kanapių vartojimas: bent kartą per paskutinius 12 mėnesių kanapių yra vartoję 5,6 proc. Lietuvos gyventojų (2004 m. – 2,2 proc.). Ekstazio bent kartą per paskutinius 12 mėnesių yra vartoję 1,0 proc. (2004 m. – 0,4 proc.), amfetamino – 0,7 proc. (2004 m. – 0,3 proc.) Lietuvos gyventojų. 2004–2008 m. duomenys apie kitų narkotinių ir psichotropinių medžiagų neteisėtą vartojimą beveik nepakito.

15. Neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą lemia įvairūs socialiniai, ekonominiai veiksniai, paveldimumas, narkotinių ir psichotropinių medžiagų prieinamumas. Nelankantys mokyklos, prasčiau besimokantys, augantys socialinės rizikos ar skurdą patiriančiose šeimose vaikai dažniau linkę vartoti narkotines ir psichotropines medžiagas, alkoholį, rūkyti tabaką. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2009 m. Lietuvoje registruota 11 121 socialinės rizikos šeima, jose augo 24 222 vaikai. 2007 m. atlikto alkoholio ir kitų narkotikų tyrimo Europos mokyklose (ESPAD) duomenimis, Lietuvoje tarp 15–16 metų paauglių sumažėjo alkoholio ir tabako vartojimas – tam įtakos turėjo ir valstybės politika: reklamos draudimas, draudimas vartoti alkoholį viešosiose vietose, mokyklose vykdoma aktyvi prevencinė veikla, tačiau neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo lygis per paskutinius ketverius metus liko panašus: 2007 m. kanapių (marihuanos) bent kartą gyvenime yra vartoję 18,4 proc. (2003 m. – 13,6 proc.), heroino – 1,3 proc. (2003 m. – 1,4 proc.), amfetamino – 3,1 proc. (2003 m. – 5 proc.), ekstazio – 3,6 proc. (2003 m. – 2 proc.) paauglių. Nuo 2006 m. ugdymo įstaigose įgyvendinama Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos programa. Prevencijos priemonės orientuotos į visus mokinius pagal amžiaus grupes ir į tikslines grupes.

16. Nuo 2004 m. kryptingai plėtojamos sveikatos priežiūros paslaugos asmenims, priklausomiems nuo neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo. 2004 m. Lietuvoje veikė 65 psichikos sveikatos centrai (2009 m. – 87), teikiamos specializuotos gydymo ir ilgalaikės psichoterapinės reabilitacijos paslaugos vaikams, neteisėtai vartojantiems narkotines ir psichotropines medžiagas.

17. 2009 m. Lietuvoje sergamumas narkomanija sudarė 8,1 atvejo 100 tūkst. gyventojų ir buvo mažesnis už pastarųjų septynerių metų vidurkį. Daugiau kaip 90 proc. šių asmenų neteisėtai vartojo švirkščiamąsias narkotines ir psichotropines medžiagas, iš jų apie 80 proc. vartojo

opiooidus. 2009 m. asmens sveikatos priežiūros įstaigose dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, kuriuos sukėlė neteisėtai vartojamos narkotinės ir psichotropinės medžiagos, registruota 11 vaikų (2008 m. – 15, 2007 m. – 11, 2006 m. – 19, 2005 m. – 43, 2004 m. – 54 vaikai).

18. 2004–2009 m., siekiant užtikrinti socialinių, psichologinių ir reabilitacijos paslaugų prieinamumą asmenims, priklausomiems nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų, kryptingai teikiama valstybės parama socialinės ir psichologinės reabilitacijos bendruomenėms. 2009 m. trumpalaikę socialinę globą tokiems asmenims teikė 18 socialinės ir psichologinės reabilitacijos įstaigų. Siekiant integruoti šiuos asmenis į darbo rinką, mažinti jų socialinę atskirtį, plėtojamas adaptacijos įstaigų tinklas.

19. Į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl apsinuodijimų narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis 2009 m. buvo kreiptasi 308 kartus (2008 m. – 290, 2007 m. – 283, 2006 m. – 287, 2005 m. – 257, 2004 m. – 300 kartų). Iš asmenų, kurie kreipėsi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl šios priežasties, apie 40 proc. buvo apsinuodiję opiooidais.

20. 2009 m. Lietuvoje užregistruoti 68 mirties dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo atvejai (2008 m. – 60, 2007 m. – 72, 2006 m. – 62, 2005 m. – 31, 2004 m. – 38 atvejai). Dažniausia tokių mirčių priežastis – apsinuodijimas opiooidais.

21. Neteisėtas narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimas tiesiogiai siejamas su infekcinių ligų (ŽIV, AIDS, hepatitų) plitimu. 2010 m. sausio 1 d. duomenimis, Lietuvoje nustatytas 1 581 asmuo, užsikrėtęs ŽIV. Iš šių asmenų 72 proc. ŽIV užsikrėtė neteisėtai vartodami švirkščiamąsias narkotines ir psichotropines medžiagas. Nuo 2006 m., plėtojant socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas švirkščiamųjų narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartotojams, sumažėjo asmenų, naujai užsikrėtusių ŽIV dėl neteisėto šių medžiagų vartojimo, palyginti su visais ŽIV užsikrėtusiais asmenimis, – nuo 74 proc. 2004 m. iki 44 proc. 2008 m.

22. Lietuvos Respublikos darbo inspekcijos duomenimis, 2005–2008 m. šalies įmonėse nebuvo užregistruota nelaimingų atsitikimų darbe ar pakeliui į darbą ar iš darbo, susijusių su narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimu.

23. 2008–2009 m. tikrinant asmenų, pretenduojančių į tarnybą vidaus reikalų statutinėse įstaigose ar pageidaujančių mokytis vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigose, sveikatos būklę, nustatyta 112 asmenų, neteisėtai vartojusių narkotines ar psichotropines medžiagas, tai sudarė 1,8 proc. visų patikrintų asmenų.

24. Atliekama teisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos kontrolė.

25. Narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos veiklai koordinuoti 2004 m. sausio 1 d. įsteigtas Narkotikų kontrolės departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Visose savivaldybėse veikia savivaldybių narkotikų kontrolės komisijos, savivaldybių administracijų vaiko gerovės komisijos (prevencinio darbo koordinavimo grupės), o mokyklose – vaiko gerovės komisijos (prevencinio darbo grupės).

26. Specialistams, dirbantiems narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse, mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo centrai nuolat rengia kvalifikacijos tobulinimo programas, organizuoja seminarus bei mokymus narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolės ir narkomanijos prevencijos klausimais.

27. Narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolės ir narkomanijos prevencijos įgyvendinimo priemonės yra finansuojamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų ir kitų lėšų. Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2004–2008 metų programos priemonėms įgyvendinti skiriamos lėšos kasmet didėjo vidutiniškai 15 proc.

28. Lietuvoje plėtojama neteisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos ir šių medžiagų vartojimo, jo padarinių stebėseną, duomenų surinkimas, informacijos analizė ir sklaida visuomenei, atliekami moksliniai tyrimai.

29. Palaikomi glaudūs ryšiai su Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos institucijomis, kitomis tarptautinėmis organizacijomis narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse. Nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2011 m. Lietuva išrinkta į Jungtinių Tautų Narkotikų komisiją ir tapo tikrąja jos nare.

30. Esamos būklės analizė leidžia išskirti šiuos palankius ir nepalankius veiksnius:

30.1. palankūs veiksniai:

30.1.1. narkotikų kontrolės politika ir įgyvendinamos narkomanijos prevencijos priemonės derinamos su šalies ir tarptautiniais strateginiais dokumentais ir programomis, nuolat tobulinama narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolės ir narkomanijos prevencijos įgyvendinimo teisinė bazė;

30.1.2. skiriamas valstybės tikslinis finansavimas narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlos ir paklausos mažinimo priemonėms įgyvendinti;

30.1.3. sukurtas narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolės ir narkomanijos prevencijos koordinavimo mechanizmas valstybės ir vietos savivaldos lygiais;

30.1.4. stiprinama narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos kontrolė;

30.1.5. prevencijos priemonės kuriamos ir įgyvendinamos atsižvelgiant į tikslinių grupių poreikius, asmenų amžių ir kitus veiksnius, derinamos su kitų psichoaktyviųjų medžiagų (alkoholio, tabako) vartojimo prevencijos priemonėmis;

30.1.6. visuomenė informuojama apie sveiką gyvenseną, narkomanijos prevenciją, narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolę;

30.1.7. plėtojama sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų kokybė ir prieinamumas asmenims, priklausomiems nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų;

30.1.8. atliekama neteisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos, neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo bei jo padarinių stebėseną, moksliniai tyrimai, plėtojamos narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos informacinės sistemos;

30.1.9. tobulinama specialistų, dirbančių narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse, kvalifikacija;

30.1.10. įgyvendinama narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) paklausos mažinimo priemonių vertinimo sistema pagal Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro rekomendacijas;

30.1.11. plėtojamas tarptautinis bendradarbiavimas ir tarptautinės gerosios patirties taikymas įgyvendinant narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlos ir paklausos mažinimo priemones, naudojant Europos Sąjungos, Jungtinių Tautų, kitų tarptautinių organizacijų finansinę ir metodinę paramą;

30.2. nepalankūs veiksniai:

30.2.1. didėja pasaulinė neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvarta, internetinė prekyba ir iš to gaunamas pelnas, stebima organizuoto nusikalstamumo globalizacija;

30.2.2. darosi sudėtingiau įgyvendinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolę dėl šalies geografinės padėties ir Europos Sąjungos išorės sienos;

30.2.3. rinkoje atsiranda naujų narkotinių ir psichotropinių poveikiu pasižyminčių medžiagų, pavojingų žmogaus sveikatai ir visuomenės saugumui;

30.2.4. narkotinių, psichotropinių ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų neteisėtą vartojimą lemia daugelis veiksnių (genetiniai, socialiniai, kultūriniai, ekonominiai, etniniai, tarptautiniai), todėl paklausos mažinimo priemonių įgyvendinimas reikalauja nuolatinių finansinių ir žmogiškųjų išteklių, bet neduoda greitų šių priemonių įgyvendinimo rezultatų;

30.2.5. teisėsaugos, sveikatos, socialinės apsaugos, švietimo institucijoms ir įstaigoms trūksta išteklių neteisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos kontrolei, sveikatos ugdymo ir prevencijos programoms įgyvendinti ir paslaugų kokybei bei prieinamumui užtikrinti;

30.2.6. visuomenės nepakantumas asmenims, turintiems psichikos ir elgesio sutrikimų dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, skatina šių asmenų socialinę atskirtį ir riboja jų galimybes gauti gydymo ir socialines paslaugas;

30.2.7. mažas visuomenės aktyvumas, šeimos ryšių susilpnėjimas, moralinių vertybių nuvertinimas lemia delinkventinį elgesį bei narkotinių ir psichotropinių medžiagų, alkoholio ir tabako vartojimą;

30.2.8. dėl priklausomybės ligų specifikos yra nepakankama asmenų, priklausomų nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų, motyvacija gydytis ir dalyvauti socialinės ir psichologinės reabilitacijos programose;

30.2.9. gyventojų judumas ir migracija keičia žmonių požiūrį į neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą, skatina liberalaus požiūrio į narkotinių ir psichotropinių medžiagų, alkoholio ir tabako vartojimą įsigalėjimą.

III. PROGRAMOS TIKSLAS, PRIORITETAIR UŽDAVINIAI

31. Programos tikslas – stabdyti ir mažinti neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlą ir paklausą, narkomanijos plitimą, stiprinant asmens ir visuomenės švietimą, sveikatą ir saugumą.

32. Programos prioritetai:

32.1. pasiūlos mažinimas;

32.2. paklausos mažinimas, ypač tarp vaikų ir jaunimo;

32.3. tarptautinio ir nacionalinio valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, asociacijų, verslo subjektų, pilietinės visuomenės bendradarbiavimo ir koordinavimo narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse stiprinimas;

32.4. informacinių sistemų ir mokslinių tyrimų plėtra.

33. Programos uždaviniai:

33.1. mažinti neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlą stiprinant šių medžiagų apyvartos kontrolę;

33.2. stabdyti ir mažinti neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir jų paklausą ugdant neigiamą požiūrį į narkotines ir psichotropines medžiagas tarp vaikų ir jaunimo, šeimose, bendruomenėse ir visuomenėje, diegiant žmogaus gyvenimo reikšmės ir vertybinių nuostatų bei sveikos gyvensenos sampratą;

33.3. užtikrinti ir stiprinti tarpinstitucinį ir tarptautinį bendradarbiavimą ir koordinavimą narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse;

33.4. atlikti neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, jo padarinių, pasiūlos ir paklausos mažinimo priemonių stebėseną bei vertinimą ir plėtoti mokslinius tyrimus.

IV. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS IR ATSKAITOMYBĖ

34. Programos įgyvendinimo parlamentinę kontrolę atlieka Lietuvos Respublikos Seimas.

35. Programos įgyvendinimą organizuoja ir koordinuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

36. Lietuvos Respublikos Vyriausybė kasmet tvirtina Programos įgyvendinimo priemones, nustato už jas atsakingas valstybės institucijas ir įstaigas, numato lėšas toms priemonėms įgyvendinti, taip pat nustato Programos įgyvendinimo priemonių atlikimo terminus. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ne vėliau kaip iki Programos įgyvendinimo priemonių patvirtinimo pirmaisiais metais patvirtina Programos uždavinių vykdymo rodiklių sąrašą, kuriame nustato:

36.1. svarbiausius Programos uždavinių vykdymo rodiklius;

36.2. esamus Programos uždavinių vykdymo rodiklius skaitine išraiška;

36.3. siektiną pokytį šalyje 2013 m. pagal Programos uždavinių vykdymo rodiklius procentine išraiška;

36.4. siektiną pokytį šalyje 2016 m. pagal Programos uždavinių vykdymo rodiklius procentine išraiška.

37. Atsakingos valstybės institucijos ir įstaigos, vykdančios Programos priede nurodytas Programos įgyvendinimo priemones, kiekvienais metais į savo strateginius veiklos planus įtraukia priemones, kurias jos numato vykdyti pagal Programą.

38. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, vykdančios Programos įgyvendinimo priemones, kiekvienais metais iki sausio 31 dienos pateikia Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui informaciją apie Programos įgyvendinimo priemonių vykdymą.

Punkto pakeitimas:

Nr. XI-1983, 2012-04-19, Žin., 2012, Nr. 49-2377 (2012-04-26)

39. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas koordinuoja Programos įgyvendinimo priemonių vykdymą ir kiekvienais metais iki kovo 1 dienos parengia Programos įgyvendinimo priemonių vykdymo ataskaitą, ją pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei, suinteresuotoms valstybės institucijoms ir įstaigoms, asociacijoms, pristato visuomenei, nurodydamas vykdomų priemonių veiksmingumą.

Punkto pakeitimas:

Nr. XI-1983, 2012-04-19, Žin., 2012, Nr. 49-2377 (2012-04-26)

40. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas atlieka tarpinį Programos įgyvendinimo 2010–2013 metų priemonių vertinimą ir parengia ataskaitą, ją pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei, suinteresuotoms valstybės institucijoms ir įstaigoms, asociacijoms, pristato visuomenei, nurodydamas vykdomų priemonių veiksmingumą.

Punkto pakeitimas:

Nr. XI-1983, 2012-04-19, Žin., 2012, Nr. 49-2377 (2012-04-26)

41. Savivaldybių institucijos, įgyvendindamos narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlos ir paklausos mažinimo priemones, bendradarbiauja su sveikatos apsaugos, socialinių paslaugų teikimo, kultūros, švietimo, teisėsaugos įstaigomis, teritorinėmis darbo biržomis, asociacijomis, bendruomenėmis.

42. Lietuvos Respublikos Vyriausybė lėšas Programai įgyvendinti numato rengdama atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, atsižvelgdama į finansavimo galimybes. Programai įgyvendinti taip pat gali būti naudojamos Valstybės investicijų programos, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos.

Priedo nauja redakcija:

Nr. XI-1983, 2012-04-19, Žin., 2012, Nr. 49-2377 (2012-04-26)

Nacionalinės narkotikų
kontrolės ir narkomanijos
prevencijos 2010–2016 metų
programos
priedas

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO SIEKIAMI REZULTATAI IR PRIEMONĖS

1 UŽDAVINYS MAŽINTI NETEISĘTĄ NARKOTINIŲ IR PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ BEI JŲ PIRMTAKŲ (PREKURSORIŲ) PASIŪLĄ STIPRINANT ŠIŲ MEDŽIAGŲ APYVARTOS KONTROLĘ SIEKIAMAS REZULTATAS: sumažės neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūla		
Priemonės	Vykdytojai	Vertinimo kriterijai
1. Tobulinant teisės aktus sudaryti sąlygas (prioritetinės kryptys): 1.1. plačiau taikyti baudžiamojo poveikio priemonę – turto konfiskavimą asmenims, nuteistiems už neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų gamybą ir platinimą dideliais kiekiais, ir šio verslo organizatoriams; 1.2. įgyvendinti atsakomybės neišsvengiamumo principą.	Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Sveikatos apsaugos ministerija.	Parengtų, pakeistų ir papildytų teisės aktų skaičius.
2. Skatinti visuomenę netoleruoti nusikalstamų veikų, susijusių su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta: 2.1. siekti aktyvesnio visuomenės palaikymo ir bendradarbiavimo su teisėsaugos institucijomis vykdant neteisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvartos kontrolę; 2.2. apmokyti Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo subjektus supažindinti visuomenę, ypač	Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos.	Surengtų mokymų, apmokytų specialistų, atliktų prevencijos priemonių skaičius, parengtų ir išplatintų informacinių ir kitų leidinių skaičius.

valstybės tarnautojus, kaip pažinti pinigų plovimo apraiškas ir su jomis kovoti.		
3. Stiprinti teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą nacionaliniu ir tarptautiniu lygiais tiriant nusikalstamas veikas, susijusias su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvarta.	Generalinė prokuratūra, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Teisingumo ministerija, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos.	Administracinių teisės pažeidimų, nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų, susijusių su neteisėtu disponavimu narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis bei jų pirmtakais (prekursoriais) arba šių medžiagų kontrabanda, atskleidimo ir ištyrimo rodikliai. Neteisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos kontrolei skirtų tarpinstitucinių ir tarptautinių operacijų ar projektų, kuriuose dalyvauja šalies teisėsaugos institucijos, skaičius.
4. Stiprinti Europos Sąjungos išorės sienos apsaugą tobulinant tikrinimo pasienyje procedūras ar kitas sienos kontrolės priemones, skirtas užkirsti kelią narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrabandai.	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos.	Atskleistų narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrabandos atvejų skaičius (aptiktų medžiagų ir jų pirmtakų (prekursorių) kiekis, nustatytų asmenų skaičius). Kvalifikacijos kėlimo kursų (mokymų) ir juose dalyvavusių pareigūnų skaičius.
5. Užtikrinti teisėsaugos ir kitų kompetentingų valstybės institucijų, atliekančių narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos kontrolės ir kitas su tuo susijusias funkcijas, finansinį, materialinį techninį aprūpinimą.	Finansų ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija.	Lėšos, skirtos teisėsaugos ir kitų kompetentingų valstybės institucijų veiklos, susijusios su narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos kontrole, materialiniam techniniam aprūpinimui gerinti.
6. Užtikrinti pinigų, gautų iš neteisėtos narkotinių ir	Generalinė prokuratūra, Teisingumo ministerija,	Iš neteisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų

psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos, plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, tokių pinigų ir kito nusikalstamu būdu įgyto turto paiešką, nustatymą ir konfiskavimą, sukurti veiksmingą kontrolės mechanizmą, trukdantį legalizuoti nusikalstamu būdu įgytus pinigus ar turtą.	Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos.	bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos įgyto turto nustatymo ir konfiskavimo atvejų skaičius. Parengtų metodinių rekomendacijų dėl nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimo tyrimo metodikos ir taktikos skaičius. Iš neteisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos gautų pinigų plovimo prevencijos įgyvendintų priemonių skaičius. Parengtų teisės aktų, siekiant sukurti kontrolės mechanizmą, trukdantį legalizuoti nusikalstamu būdu įgytus pinigus ar turtą, skaičius.
7. Tobulinti teisėsaugos institucijų, atskleidžiančių ir tiriančių ekonomines ir finansines nusikalstamas veikas, sistemą, gerinti veiksmų koordinavimą, keitimąsi informacija.	Generalinė prokuratūra, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos.	Bendradarbiavimo susitarimų skaičius.
8. Diegti kompleksines narkotinių ir psichotropinių medžiagų pasiūlos mažinimo priemonės laisvės atėmimo vietose.	Teisingumo ministerija, Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas.	Atskleistų narkotinių ir psichotropinių medžiagų neteisėtos apyvartos atvejų skaičius (aptiktų medžiagų kiekis, nustatytų asmenų skaičius). Įgyvendintų kompleksinių priemonių, skirtų narkotinių ir psichotropinių medžiagų pasiūlai laisvės atėmimo vietose mažinti, skaičius.
9. Skatinti ir plėtoti kompetentingų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, asociacijų, bendruomenių ir verslo subjektų tarpusavio bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą įgyvendinant	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos,	Pasitarimų ir bendradarbiavimo susitarimų skaičius.

narkotinių ir psichotropinių medžiagų pasiūlos mažinimo priemonės.	Teisingumo ministerija, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, savivaldybių institucijos.	
10. Tobulinti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų tarnautojų, pareigūnų ir darbuotojų kvalifikaciją narkotikų kontrolės srityje.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Generalinė prokuratūra, Teisingumo ministerija, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, savivaldybių institucijos.	Mokymų ir apmokytų specialistų skaičius.
11. Atlikti naujų psichoaktyviųjų medžiagų rizikos vertinimą ir stebėseną siekiant riboti jų prieinamumą.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Sveikatos apsaugos ministerija, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.	Ankstyvo pasikeitimo informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas stebėsenos rodikliai.
12. Aktyviai bendradarbiauti su Europos Sąjungos institucijomis, Jungtinių Tautų, kitomis tarptautinėmis organizacijomis keičiantis informacija ir gerąja patirtimi narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolės srityje.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos.	Pateiktų ataskaitų, bendrų renginių skaičius.
2 UŽDAVINYS STABDYTI IR MAŽINTI NETEISĘTĄ NARKOTINIŲ IR PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMĄ IR JŲ PAKLAUSĄ UGDANT NEIGIAMĄ POŽIŪRĮ Į NARKOTINES IR PSICHOTROPINES MEDŽIAGAS TARP VAIKŲ IR		

JAUNIMO, ŠEIMOSE, BENDRUOMENĖSE IR VISUOMENĖJE, DIEGIANT ŽMOGAUS GYVENIMO REIKŠMĖS IR VERTYBINIŲ NUOSTATŲ BEI SVEIKOS GYVENSENOS SAMPRATĄ		
SIEKIAMAS REZULTATAS: sumažės neteisėtas narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimas		
Priemonės	Vykdytojai	Vertinimo kriterijai
1. Vykdyti bendrąją, atrankinę ir tikslinę prevenciją skatinant savivaldybių institucijų, asociacijų ir bendruomenių iniciatyvas. Ypač daug dėmesio skirti vaikų ir jaunimo asmenybės formavimui, prasmingo gyvenimo sampratos ugdymui, formuojant neigiamą požiūrį į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, atsižvelgiant į tikslinių grupių asmenų amžių, kultūrą, tradicijas, kitus ypatumus.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Kultūros ministerija, savivaldybių institucijos.	Igyvendinamų projektų, juose dalyvavusių asmenų skaičius.
2. Formuoti neigiamą visuomenės požiūrį į neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei kitų cheminių medžiagų ir preparatų, taip pat augalinės kilmės medžiagų, kurios gali būti vartojamos svaiginimuisi, vartojimą plėtojant švietimą ir informuotumą, atsižvelgiant į tikslinės grupės asmenų amžių, kultūrą, tradicijas, kitus ypatumus.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Vidaus reikalų ministerija.	Lietuvos gyventojų požiūrio į neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir platinimą pokytis. Prevencinių renginių, leidinių skaičius.
3. Gerinti asmenų (ypač vaikų ir jaunimo, taip pat transporto priemonių vairuotojų) apsvaigimo nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų nustatymo galimybes.	Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.	Asmenų (ypač vaikų ir jaunimo, taip pat transporto priemonių vairuotojų), kurie buvo sulaikyti apsvaigę nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų, skaičius.
4. Parengti ir įdiegti Žmogaus saugos ir sveikatos ugdymo programą kaip atskirą dalyką ir dalyką, integruotą į kitus ugdymo dalykus, bendrojo ugdymo mokyklose.	Švietimo ir mokslo ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Sveikatos apsaugos	Parengta programa. Parengtų metodinių ir mokymo priemonių programai įgyvendinti skaičius. Vaikų ir mokyklų,

	ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Susisiekimo ministerija, Aplinkos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.	dalyvavusių įgyvendinant sveikos gyvensenos ugdymo programas, skaičius. Mokinių nuostatų ir požiūrio į neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir platinimą pokytis.
5. Įgyvendinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programas, skirtas mokinių tėvams ar teisėtiems atstovams.	Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, savivaldybių institucijos.	Švietimo įstaigų, kuriose įgyvendinta Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos programa mokinių tėvams, skaičius ir šioje programoje dalyvavusių asmenų skaičius. Specialistų, apmokytų įgyvendinti Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos mokymo programos mokinių tėvams priemonės, skaičius.
6. Mažinti vaikų ir jaunimo piktnaudžiavimą cheminėmis medžiagomis ir preparatais, kurie gali būti vartojami svaiginimuisi, stiprinant valstybės institucijų ir įstaigų bendradarbiavimą ir tobulinant teisės aktus, reglamentuojančius cheminių medžiagų ir preparatų apyvartą Lietuvos rinkoje.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Ūkio ministerija, Teisingumo ministerija.	Apsinuodijimų, susijusių su neteisėtu cheminių medžiagų ir preparatų vartojimu, skaičiaus pokytis. Parengtų, pakeistų ir papildytų teisės aktų, reglamentuojančių cheminių medžiagų ir preparatų apyvartą Lietuvos rinkoje, skaičius.
7. Stiprinti kompetentingų valstybės institucijų, atliekančių narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos kontrolę, administracinius gebėjimus ir užtikrinti jų materialinį techninį aprūpinimą.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Sveikatos apsaugos ministerija, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Teisingumo ministerija, Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir	Apmokytų specialistų ir įsigytos reikalingos įrangos skaičius.

	darbo ministerija.	
8. Užtikrinti ankstyvosios intervencijos paslaugų kokybę ir prieinamumą vaikams ir jaunimui.	Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, savivaldybių institucijos.	Vaikų, kuriems suteiktos ankstyvosios intervencijos paslaugos, skaičius. Kvalifikacijos kėlimo kursų ir juose dalyvavusių specialistų skaičius.
9. Užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę asmenims, neteisėtai vartojantiems narkotines ir psichotropines medžiagas.	Sveikatos apsaugos ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, savivaldybių institucijos.	Asmenų, turinčių psichikos ir elgesio sutrikimų dėl neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, sergamumo ir ligotumo rodiklių pokytis.
10. Užtikrinti reabilitacijos ir reintegracijos į visuomenę paslaugų kokybę ir prieinamumą asmenims, neteisėtai vartojantiems narkotines ir psichotropines medžiagas.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.	Įstaigų, teikiančių socialinės ir psichologinės reabilitacijos paslaugas asmenims, skaičiaus pokytis. Licencijuotų socialinės ir psichosocialinės reabilitacijos įstaigų skaičius (nuo 2013 m.). Reabilitacijos vietų ir asmenų, kuriems suteiktos socialinės ir psichologinės reabilitacijos paslaugos, skaičiaus pokytis.
11. Plėtoti bendrąją, atrankinę ir tikslinę narkomanijos prevenciją laisvės atėmimo vietose.	Teisingumo ministerija, Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Švietimo ir mokslo ministerija.	Asmenų, neteisėtai vartojančių narkotines ir psichotropines medžiagas laisvės atėmimo vietose, skaičiaus pokytis. Specialistų, įgyvendinusių bendrosios, atrankinės ir tikslinės prevencijos priemonės, skaičius. Vykdytų bendrosios, atrankinės ir tikslinės prevencijos priemonių skaičius.
12. Užtikrinti sveikatos priežiūros ir reabilitacijos paslaugų kokybę ir prieinamumą laisvės atėmimo vietose.	Teisingumo ministerija, Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerija.	Asmenų, kuriems suteiktos sveikatos priežiūros ir reabilitacijos paslaugos, skaičius.

13. Didinti sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų, programų, kuriomis siekiama sumažinti su narkotikų vartojimu ir rizikinga elgsena susijusius neigiamus medicininius, socialinius, ekonominius, teisinius padarinius visuomenei ir asmeniui, kokybę ir prieinamumą.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerija, savivaldybių institucijos.	Mirčių, susijusių su neteisėtu narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimu, atvejų skaičiaus pokytis. Užkrečiamųjų ligų (ŽIV (AIDS), virusinių hepatitų B ir C), susijusių su neteisėtu narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimu, plitimo pokytis. Patikrintų dėl užkrečiamųjų ligų (ŽIV (AIDS), virusinių hepatitų B ir C) asmenų, neteisėtai vartojančių narkotines ir psichotropines medžiagas, skaičius. Asmenų, kuriems suteiktos sveikatos priežiūros, socialinės ar kitos paslaugos, ar programose dalyvavusių asmenų skaičius.
14. Plėtoti specialistų, įgyvendinančių narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) paklausos mažinimo priemones, rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo sistemą.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos.	Parengtų mokymo programų skaičius. Organizuotų mokymų ir juose dalyvavusių asmenų skaičius.
15. Užtikrinti probacijos sistemos įgyvendinimą Lietuvoje.	Teisingumo ministerija, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerija, savivaldybių institucijos.	Nuteistųjų, dalyvavusių gydymo programose, skaičius.
3 UŽDAVINYS UŽTIKRINTI IR STIPRINTI TARPINSTITUCINĮ IR TARPTAUTINĮ		

BENDRADARBIAVIMĄ IR KOORDINAVIMĄ NARKOTIKŲ KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS SRITYSE

SIEKIAMAS REZULTATAS: užtikrintas efektyvesnis tarpinstitucinis ir tarptautinis bendradarbiavimas ir koordinavimas narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse.

Priemonės	Vykdytojai	Vertinimo kriterijai
1. Plėtoti kompetentingų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, asociacijų, bendruomenių ir verslo subjektų bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą įgyvendinant narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlos ir paklausos mažinimo priemones.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Ūkio ministerija, savivaldybių institucijos.	Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, verslo subjektų ir asociacijų bendrai įgyvendintų narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) paklausos ir pasiūlos mažinimo priemonių ir jose dalyvavusių asmenų skaičius.
2. Skatinti savivaldybių institucijų ir įstaigų, asociacijų, bendruomenių, pilietinės visuomenės ir šeimos iniciatyvas įgyvendinant narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlos ir paklausos mažinimo priemones.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, savivaldybių institucijos.	Projektų, programų, renginių (seminarų, konferencijų) ir juose dalyvavusių asmenų skaičius.
3. Tobulinti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų, pareigūnų ir darbuotojų kvalifikacijos kėlimo narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse sistemą.	Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Teisingumo ministerija, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų	Parengtų ir patobulintų kvalifikacijos kėlimo programų skaičius. Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų, pareigūnų ir darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse, skaičius. Įstaigų, organizavusių ar teikusių kvalifikacijos kėlimo mokymus, skaičius.

	ministerijos, savivaldybių institucijos.	
4. Stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą siekiant gerinti neteisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos kontrolę.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Generalinė prokuratūra.	Tarptautinių projektų, programų ir tarptautinių renginių (seminarų, konferencijų) ir juose dalyvavusių asmenų skaičius.
5. Aktyviai dalyvauti Europos Sąjungos institucijų, Jungtinių Tautų, kitų tarptautinių organizacijų veikloje narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos.	Posėdžių ir pasitarimų, kuriuose dalyvavo valstybės institucijų ir įstaigų atstovai, skaičius.
6. Tobulinti Programos priemonių įgyvendinimą ir atskaitomybę, siekiant efektyviau naudoti skiriamas lėšas	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas.	Įgyvendintų priemonių skaičius. Būklės analizė.
4 UŽDAVINYS ATLIKTI NETEISĖTO NARKOTINIŲ IR PSICHOTROPINIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, JO PADARINIŲ, PASIŪLOS IR PAKLAUSOS MAŽINIMO PRIEMONIŲ STEBĖSENĄ BEI VERTINIMĄ IR PLĖTOTI MOKSLINIUS TYRIMUS SIEKIAMAS REZULTATAS: užtikrinta neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, jo padarinių, apyvartos, pasiūlos ir paklausos mažinimo priemonių stebėseną ir vertinimas, mokslinių tyrimų vykdymas ir plėtra.		
Priemonės	Vykdytojai	Vertinimo kriterijai
1. Plėtoti neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, jo padarinių, narkotinių ir psichotropinių	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Vidaus reikalų ministerija,	Pasiūlos ir paklausos vertinimo rodiklių pokytis. Parengtų informacinių

medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos stebėseną ir nuolat teikti informaciją visuomenei, švietimo ir ugdymo įstaigoms, šalies ir tarptautinėms institucijoms bei organizacijoms.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Teisingumo ministerija, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos.	leidinių skaičius.
2. Plėtoti mokslinius tyrimus, diegti mokslu ir gerąja patirtimi pagrįstas metodikas (prevencijos, sveikatos priežiūros diagnostikos, reabilitacijos ir socialinės reintegracijos, nusikalstamų veikų prevencijos ir atskleidimo, informacijos rinkimo ir kita).	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Teisingumo ministerija, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos, mokslo ir studijų institucijos.	Atliktų mokslinių tyrimų, parengtų ar įdiegtų metodikų skaičius.
3. Vertinti įgyvendinamų narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlos ir paklausos mažinimo priemonių veiksmingumą.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Švietimo ir mokslo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Kalėjų departamentas prie Teisingumo ministerijos.	Parengtų metinių neteisėto narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, jo padarinių, apyvartos, pasiūlos ir paklausos mažinimo priemonių stebėsenos ir vertinimo kasmetė ataskaita. Įgyvendintų ir įvertintų narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlos ir paklausos mažinimo priemonių skaičius.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. XI-1983, 2012-04-19, Žin., 2012, Nr. 49-2377 (2012-04-26)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO "DĖL NACIONALINĖS NARKOTIKŲ
KONTROLĖS IR NARKOMANIJOS PREVENCIJOS 2010-2016 METŲ PROGRAMOS
PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2012-04-26)

ausrine.trapinskiene@lrs.lt